

Народная Воля

На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...

Якуб КОЛАС

Надвор'е

У Мінску сёння ўдзень чакаецца — +5...+7, сонечна, уначы — +3...+5, без ападкаў; у Брэсце ўдзень — +7...+9, без ападкаў, уначы — +7...+9, дождж; у Гродне ўдзень — +6...+8, без ападкаў, уначы — +6...+8, дождж; у Віцебску ўдзень — +6...+8, сонечна, уначы — +3...+5, без ападкаў; у Гомелі ўдзень — +5...+7, сонечна, уначы — +2...+4, без ападкаў; у Магілёве ўдзень — +6...+8, сонечна, уначы — +2...+4, без ападкаў.

www.meteo.by

Расправа

На лідэра Аб'яднанай грамадзянскай партыі Анатоля Лябедзьку ўчынена сапраўднае палаяванне. Моцна збіты, з гематомай ныркі, страсеннем мазгоў і пераламам рэбраў Лябедзька дастаўлены ў Бальніцу хуткай дапамогі.

19 кастрычніка цэнтр Мінска нагадваў месца баявых дзеянняў. Яшчэ за некалькі гадзін да пачатку акцыі пратэсту супраць таго, што рэфэрэндум улады правялі пры поўным беззаконні, да Кастрычніцкай плошчы прыбыла каля дзесяці аўтобусаў з АМАПам. Мільяёны машыны акружылі плошчу з усіх бакоў. Было зразумела, што славяны структуры настроены рашуча. Як, уласна кажучы, і пратэстуючыя.

«Паважаная грамадзяне, не-санкцыянаваны мітынг на Кастрычніцкай плошчы забаронены, пераканана просім вас разыйсціся! У выпадку невыканання нашых патрабаванняў у адносінах да вас, маючы, будзе ўжыта фізічная сіла», — папярэдзілі праз тэлекамунікацыйныя мідыяцыты. Лідэры апазіцыі і дэманстранты на падобныя заклікі ўвагі не звярталі.

«Мы павінны рыхтавацца не да нейкіх міфічных выбараў, а да самай сур'ёзнай барацьбы!», — эмацыянальна прамовіў Павел Севярынец. «Канешне, можа, беларусы не гатовы зараз арганізавана выйсці на вуліцы, не гатовы да вызвольнага супраціву, але скажыце "не!" у гэтых умовах вельмі важна. "Не!", якое сказалі беларусы 17 кастрычніка, адрававае не толькі пераможца Лукашэнку, з'яўляецца пераможцам і пераможцам "не!" прызначэння беларускай нацыі!», — звярнуўся да прысутных Сяргей Высоцкі. Калона пад кіраваннем Паўла Севярынца выйшла на праезную частку і накіравалася да рэзідэнцыі прэзідэнта.

Шлях пратэстаў АМАП. Пачалася жорсткая бойка. Зрэшты, было б наўмыснам меркаваць, што дэманстрантаў да «Чырвонага дома» пратэставалі. Таму людзі, якія выйшлі 19 кастрычніка на несанкцыянаваны мітынг, загалючы, што рызыкуюць сваё жыццё. «Але ў нас няма ніякага выйсця», — казала моладзь. Ступень непавагі паміж амапаўцамі і дэманстрантамі выклікала сапраўдны шок у журналістаў і міжнародных назіральнікаў.

«Нашы вы не тэст для пераможца Лукашэнку», — казала моладзь. Ступень непавагі паміж амапаўцамі і дэманстрантамі выклікала сапраўдны шок у журналістаў і міжнародных назіральнікаў. «Нашы вы не тэст для пераможца Лукашэнку», — казала моладзь. Ступень непавагі паміж амапаўцамі і дэманстрантамі выклікала сапраўдны шок у журналістаў і міжнародных назіральнікаў.

«Нашы вы не тэст для пераможца Лукашэнку», — казала моладзь. Ступень непавагі паміж амапаўцамі і дэманстрантамі выклікала сапраўдны шок у журналістаў і міжнародных назіральнікаў.

пачаў чалавек, сволочы!» — крычаў натоўп. Тым часам праз чорны ўваход у кафе былі запусчаны байцы АМАПа... Анатоля Лябедзьку паводзілі на падлогу і на вачэй шматлікіх сведкаў пачалі збіваць нагамі. Журналісты НТБ і аператар РенТВ, якім удалося прасачыцца ў памяшканне, таксама трапілі пад раздачу. «Мы зайшлі ў фойе, на нас выскочыў АМАП, усіх прысунулі да сцяны, пасля паводзілі на падлогу. Былі насамі па камеры, насамі па цэлу, хто — я не бачыў, памятаю толькі, што з намі было яшчэ чалавек 5-6», — распавёў аператар НТБ Габрыэль Марозаў, выцярачваю кроў з ліба.

Усе затрыманых былі дастаўлены ў Ленінскае РУУС. Усяго, па інфармацыі праваабаронцаў, арыштавана каля 50 чалавек, асноўная частка — актывісты незарэгістраваных «Маладога фронту» і «Зубра», ёсць непаўнагадовыя. Два чалавекі, па інфармацыі беларускай службы Радзе Свабода, знаходзяцца ў 5-м клінічным шпіталі. Моцна збітаму Анатолю Лябедзьку супрацьпаставілі РУУСа выклікалі «хуткую». Прадстаўнікі мас-медыя, у тым ліку міжнародныя, якія прыходзілі да сцен пастарука, на ўласныя вочы пераканаліся, у якім стане знаходзіцца лідэр АГП. У суправаджэнні міліцыі Лябедзьку ў рэшце рэшт авезлі ў бальніцу хуткай дапамогі. Дарчы, кіраўнік місіі АБСЕ ў Беларусі Эберхард Хайкен, які прыходзіў у Ленінскае РУУС, у будынак дапушчаны не быў.

З Анатолем Лябедзькам мы звязаліся наступным ранішам: — Як вы сябе адчуваеце?

— Зараз ужо крыху лепш. Тое, што адбылося на акцыі, акрамя як палаяваннем на людзей ахарактарызаваць не магу. Не ведаю, мабыць, службоўцы хацелі паказаць сваю перавагу, калі збівалі мяне на вачах усёго персаналу кафе, калі ў кабінетах надымалі твар. Яны думалі мяне прыніжваюць, але гэтымі дзеяннямі паказалі толькі сваю слабасць.

Учора пачаліся суды над затрыманымі. Павел Севярынец атрымаў 15 сутак арышту, Мікола Статкевіч — 10.

Вольга КЛАСКОЎСКАЯ.
Foto photo.bymedia.net

ГРОМКООЕ ДЕЛО

Шермет свободен. Пока...

20 октября в суде Советского района Минска должен был состояться суд по делу журналиста Павла Шермета.

Павел, собиравшись в суд, взял с собой теплые вещи. На случай, если его признают виновным и отправят в места не столь отдаленные.

Однако суда не было. Как оказалось, милиция не пердала в суд никаких документов. Шермету сказали, что он свободен. Пока...

Адвокат Вера Стремковская говорит, что на протяжении двух месяцев документы могут быть переданы в суд и рассмотрены в любой момент.

Вчера поддержать Павла пришло большое количество людей: журналисты, дипломаты, общественные деятели. — говорит Вера Валентиновна. — Если бы суд состоялся, он получил бы огромный резонанс. А отдельные персоны в этом не заинтересованы...

Шермет обвиняется по статье «мелкое хулиганство» Административного кодекса Республики Беларусь. В случае, если бы журналиста признали виновным, ему грозил бы денежный штраф или 15 суток ареста.

Даша ПАВЛОВСКАЯ

Х.Салана крытыкуе рэферэндум і выбары ў Беларусі

Вярхоўны прадстаўнік Еўрасаюза па адзінай знешняй палітыцы і бяспецы Хавьер Салана выказаў занепакоенасць «сур'ёзнымі парушэннямі», якія былі выкладзены ў дакладзе аб выніках назірання экспертаў Бюро па дэмакратычным інстытутах і правах чалавека (БДІПЧ) АБСЕ за ходам парламенцкіх выбараў у Беларусі, паведамляе інфармацыйнае агенства «Рэйтар».

«Дзякуючы выбарам, што гэтыя выбары не былі ні свабоднымі, ні справядлівым», — заявіў Х.Салана. Нятэлежычы на тое, што «працэс арганізацыі галасавання і дакладна не адпавядаў чаканням Еўрасаюза і АБСЕ». Х.Салана выказаў задушэнне высокай якасцю выбарчыкаў. Гэтым, на думку Еўрасаюза, беларускія грамадзяне прадэманстравалі «сваю прыхільнасць да стварэння ў Беларусі палітычнага плюралізму».

Кіраўнік прадстаўніцтва ліберальных партый у Еўрапарламенце Грэжым Уотсан назваў беларускі рэфэрэндум «сумным вяртаннем да метаду Савецкага Саюза».

Марына РАХЛЕЙ.

НЕЛЬГА МАЎЧАЦЬ

Не веру!

Я не веру ў праўдзівасць лічбаў, занесенных у пратакол Жаннай Шкамплетавай і Аляксандрам Лапо

Сваю назіральніцкую працу на выбарчым участку № 111 Магілёўскай-Кастрычніцкай выбарчай акругі я пачаў недзе за семнаццаці гады. Эн месціся ў пакойчыку, які пры саветах называўся «ленкома-той», рабочага інтэрната аб'яднання «Хімвалакна». Члены камісіі сядзелі за дакладна вылічанымі арыфметыкай, яны пры саветах называўся «ленкома-той», рабочага інтэрната аб'яднання «Хімвалакна». Члены камісіі сядзелі за дакладна вылічанымі арыфметыкай, яны пры саветах называўся «ленкома-той», рабочага інтэрната аб'яднання «Хімвалакна».

«Камісары» былі ў гуморы, там-сям гучалі жарты. Судзілі, па тым, што адносіны паміж «камісарамі» былі досыць сваяцкімі, там-сям гучалі жарты. Судзілі, па тым, што адносіны паміж «камісарамі» былі досыць сваяцкімі, там-сям гучалі жарты. Судзілі, па тым, што адносіны паміж «камісарамі» былі досыць сваяцкімі, там-сям гучалі жарты.

Са старэйшай А.Лапо і сакратаркай Ж.Шкамплетавай пазнаёміўся яшчэ напярэдадні, калі прынеў выніткі з пратаколу аб накіраванні мяне назіральнікам. Тым даўга круцілі паперкі, запатрабавалі папарт, але, не знайшоўшы, да чаго прыціпаці, зафіксавалі мае прывітанні ў спісе назіральнікаў, панаркавалі, што назіральнікам на участку аж за нарта. Сакратарка, маладая жанчына з залатымі прыгожымі навірамі палова палыўка і на шы, даўшая паглядзець на мяне. Мабыць, упершыню бачыла жылога бяззубца.

Назіральніку пярэе. Знаёміўся. Акрамя мяне, прадстаўнік ПКБ і... тое назіральнік з таго ж падпрямства, што і камісія (маладая мужчына) і жанчына ў галах (Ніна Уладзіміраўна). Вос такое «самабеларусіфікацыя». Успамінаю накарэне Лапо: «назіральніку аж за нарта». У гэты момант назіральнік абавязваў. Людзі заходзілі, бярылі па папяртакі білетныя, галасуючы. Усё, як трэба. Назіральнік сумуючы. Ніна Уладзіміраўна гатовая, зладзіла, крыху пачаў, Цікава, ці зладзіла яна з выбарчым кодажкам. «Знаёміцца», — нугнуўся кажа яна. «І што вы будзеце рабіць, калі ўбачыце якое парушэнне?»

«Ну як тут могуць быць парушэнні?» — ухільваецца яна ад майго пытання.

Падыходжу да сакратаркі, шчыра лічыў, — колкі выбарчыкаў на участку па спісах і колкі прагаласавалі датэрмінова. На першае пытанне адказала: 2345, на другое — не, маўляў, яшчэ не падлічылі. Пытаюся пра тое ж у старэйшай. Спалар Лапо паўтарае версію «не падлічылі».

Я заўважаю, што падлічыць ужо павінны былі, бо інфармацыя павінна была давацца наверх. І прашу назваць халіа б прыблізную колькасць. «Халіа трохсот», — нехотна высікае Лапо. Пытаюся пра колькасць білетнаў, якія атрымала камісія. Сакратарка робіць выгляд, што не пачула пытання. Паўтараю пытанне другі і трэці раз. Сакратарка маўчыць, як той конак на дошцы. Я стаю побач, чакаю. Нарэшце яна «выскае» мяне: «Ну што вы хочаце?»

«Колкі білетнаў?» — «Столькі, колкі і выбарчыкаў» (з раздзяленнем). — «Значыць, 2345?» — «Так». — «Але ж звычайна даюць крыху пра запас, на выпадак, калі выйдзе хтосьці, не ўнесены ў спісы?» — «Не, нам даюць дакладна».

Саджуся на месца, якое адведзена назіральнікам. З гэтага месца відаць камісію, якая выдас білетны, відаць, як людзі заходзілі ў кабінку, але выходзілі з кабінкі яны ўжо ў другі бок, дзе стаіць скрыня. Што яны кідаюць у скрыню, назіральнікам не бачна. Побач са скрыняй стол, за якім сядзіць сакратарка. Гэтага стала назіральнікам таксама за кабінкамі не бачна, і дзейнасць сакратаркі застаецца для іх таямнічай. Але, мабыць, ніхто, акрамя мяне, гэтай дзейнасцю і не цікавіцца.

Пры мне на ўчастку прагаласавалі некалькі дзесяткаў выбарчыкаў. Я ўспамінаю прайранейшы 58 пратэстаў і прыкладваю, што на участку прагаласавала недзе паміж 60 і 70 пратэстаў.

Час галасавання заканчваецца. А дваццаты гадзіне вечара

Падыходжу да сакратаркі, шчыра лічыў, — колкі выбарчыкаў на участку па спісах і колкі прагаласавалі датэрмінова. На першае пытанне адказала: 2345, на другое — не, маўляў, яшчэ не падлічылі. Пытаюся пра тое ж у старэйшай. Спалар Лапо паўтарае версію «не падлічылі».

Я заўважаю, што падлічыць ужо павінны былі, бо інфармацыя павінна была давацца наверх. І прашу назваць халіа б прыблізную колькасць. «Халіа трохсот», — нехотна высікае Лапо. Пытаюся пра колькасць білетнаў, якія атрымала камісія. Сакратарка робіць выгляд, што не пачула пытання. Паўтараю пытанне другі і трэці раз. Сакратарка маўчыць, як той конак на дошцы. Я стаю побач, чакаю. Нарэшце яна «выскае» мяне: «Ну што вы хочаце?»

«Колкі білетнаў?» — «Столькі, колкі і выбарчыкаў» (з раздзяленнем). — «Значыць, 2345?» — «Так». — «Але ж звычайна даюць крыху пра запас, на выпадак, калі выйдзе хтосьці, не ўнесены ў спісы?» — «Не, нам даюць дакладна».

Саджуся на месца, якое адведзена назіральнікам. З гэтага месца відаць камісію, якая выдас білетны, відаць, як людзі заходзілі ў кабінку, але выходзілі з кабінкі яны ўжо ў другі бок, дзе стаіць скрыня. Што яны кідаюць у скрыню, назіральнікам не бачна. Побач са скрыняй стол, за якім сядзіць сакратарка. Гэтага стала назіральнікам таксама за кабінкамі не бачна, і дзейнасць сакратаркі застаецца для іх таямнічай. Але, мабыць, ніхто, акрамя мяне, гэтай дзейнасцю і не цікавіцца.

Пры мне на ўчастку прагаласавалі некалькі дзесяткаў выбарчыкаў. Я ўспамінаю прайранейшы 58 пратэстаў і прыкладваю, што на участку прагаласавала недзе паміж 60 і 70 пратэстаў.

Час галасавання заканчваецца. А дваццаты гадзіне вечара

Падыходжу да сакратаркі, шчыра лічыў, — колкі выбарчыкаў на участку па спісах і колкі прагаласавалі датэрмінова. На першае пытанне адказала: 2345, на другое — не, маўляў, яшчэ не падлічылі. Пытаюся пра тое ж у старэйшай. Спалар Лапо паўтарае версію «не падлічылі».

Я заўважаю, што падлічыць ужо павінны былі, бо інфармацыя павінна была давацца наверх. І прашу назваць халіа б прыблізную колькасць. «Халіа трохсот», — нехотна высікае Лапо. Пытаюся пра колькасць білетнаў, якія атрымала камісія. Сакратарка робіць выгляд, што не пачула пытання. Паўтараю пытанне другі і трэці раз. Сакратарка маўчыць, як той конак на дошцы. Я стаю побач, чакаю. Нарэшце яна «выскае» мяне: «Ну што вы хочаце?»

«Колкі білетнаў?» — «Столькі, колкі і выбарчыкаў» (з раздзяленнем). — «Значыць, 2345?» — «Так». — «Але ж звычайна даюць крыху пра запас, на выпадак, калі выйдзе хтосьці, не ўнесены ў спісы?» — «Не, нам даюць дакладна».

Саджуся на месца, якое адведзена назіральнікам. З гэтага месца відаць камісію, якая выдас білетны, відаць, як людзі заходзілі ў кабінку, але выходзілі з кабінкі яны ўжо ў другі бок, дзе стаіць скрыня. Што яны кідаюць у скрыню, назіральнікам не бачна. Побач са скрыняй стол, за якім сядзіць сакратарка. Гэтага стала назіральнікам таксама за кабінкамі не бачна, і дзейнасць сакратаркі застаецца для іх таямнічай. Але, мабыць, ніхто, акрамя мяне, гэтай дзейнасцю і не цікавіцца.

Нужен ли нам российский рубль?

Или Новые нюансы старой темы

На недавней пресс-конференции с участием журналистов российских регионов президент Беларуси Александр Лукашенко высказал свое мнение по поводу отношений с Россией и, в частности, вернулся к плану по созданию единой валюты. Глава государства считает, что в последнее время белорусский рубль укрепился, а следовательно, не имеет смысла отказываться от своей валюты.

«Впервые за новую историю белорусский рубль укрепился по отношению к иностранным валютам, в том числе к доллару и евро», — считает Александр Лукашенко. Президент подчеркнул: «При том, что мы покупаем энергоснабжение по бешеным ценам, мы создали нормальные золотовалютные резервы. Люди заинтересованы держать свои сбережения в белорусской валюте. Сегодня спрос на нее гораздо выше, чем на российский рубль, доллар или евро».

В связи с этим Лукашенко пришел к выводу, что от белорусского рубля отказываться не стоит: «Все готово для того, чтобы перейти на единое платежное средство. Но мы себя сегодня комфортно чувствуем с белорусским рублем. Если нормально, то зачем выбрасывать этот инструмент, какой смысл идти на какую-то ломку?»

Александр Лукашенко также беспокоит то, что надо переходить не на новую общую валюту, а на российский рубль. По мнению президента, к введению общей валюты не готова Россия. Общая валюта — это не белорусский и не российский рубль. Россия никогда не откажется от российского рубля во имя какой-то общей валюты. То есть мы опять отходим от Договора о создании Союзного государства, который мы когда-то подписали», — считает Лукашенко.

Как известно, переход на единую валюту является одним из наиболее проблемных вопросов белорусско-российской ин-

теграции. В то время как Москва настаивает на переходе нашей страны на российский рубль, Минск не торопится идти на этот шаг.

В прошлом году белорусская сторона выдвинула ряд предварительных условий, которые, по ее мнению, должны быть выполнены до перехода на российский рубль. Речь идет о создании равных условий для предприятий и граждан двух стран, выплате компенсации по ковенантным налогам, отмене таможенного контроля со стороны России на совместной границе и ряде других шагов.

Весной этого года представители обеих сторон стали делать заявления о том, что переход Беларуси на российский рубль в запланированный срок (то есть с 1 января 2005 года) вряд ли возможен. А в июле Александр Лукашенко заявил о том, что два вопроса — о переходе Беларуси на российский рубль и о принятии Конституционного акта Союзного государства — выносятся за скобки интеграции. Впрочем, главы России и Беларуси вернулись к этим вопросам достаточно быстро.

На встрече Александра Лукашенко и Владимира Путина, которая состоялась в августе этого года в Сочи, снова обсуждался вопрос о переходе на российский рубль. Стороны заявили, что он может быть осуществлен с 1 января 2006 года. Впрочем, у них не было полной уверенности в том, что это произойдет именно в этот срок.

Независимые эксперты согласны с тем, что Беларуси не стоит торопиться с переходом на российский рубль. В частности, экс-председатель правления Нацбанка Станислав Богданкевич ранее говорил о том, что необходимо провести экономические реформы — и лишь потом думать о создании каких-бы то ни было валютных союзов.

Мария ФЕДОРОВА.
("Белорусские новости")

АНОНС

Выборы, референдум и старики

Все — позади.

Остается только одно: думать и действовать.

Думать, анализируя причины белорусского бедствия.

Действовать, корректируя тактику оппозиционного движения. Сегодня это начинает известный публицист Анатолий КОЗЛОВИЧ (смотрите вторую страницу «Народной воли»).

Автор предлагает свою трактовку того, что произошло в Беларуси в октябре 2004 года: к «победе» Лукашенко привели, с одной стороны, грубейшие нарушения законов властью, ее избирательными комиссиями, с другой — слепота стариков.

В этой публикации свое внимание журналист сосредоточил на стариках.

Владимир ЦИМОШЕВИЧ:

Выборы и референдум в Беларуси не соответствовали демократическим стандартам

Министр иностранных дел Польши Владимир Цимошевич считает, что состоявшиеся выборы и референдум в Беларуси не соответствовали всем демократическим стандартам. По его

мнению, прошедшие выборы и референдум осложняют отношения между нашими странами. Глава внешнеполитического ведомства сказал, что Польша, как и прежде, будет, с одной сторо-

ны, поддерживать тех, кто выступает за демократическую Беларусь, а с другой — привлекать польских партнеров во всем мире, чтобы они не забывали о Беларуси.

Михаил БУЛАВЦКІ,
назіральнік.

ЧТО ПРОИСХОДИТ В МИРЕ

На северо-западе Москвы столкнулись 14 автомобилей

Поздно вечером на северо-западе Московской кольцевой автодороги в районе 69-го километра произошло дорожно-транспортное происшествие с участием 14 автомобилей, передает интернет-издание "Газета.Ru" со ссылкой на агентство "Интерфакс". Как рассказали в ГУВД Москвы, по предварительным данным, около 23.50 водитель трейлера, двигаясь по внутреннему кольцу МКАД, потерял управление машиной, что и привело к крупному ДТП. В результате нескольких столкновений пострадали пять человек, четверо из них были госпитализированы, а одному медицинская помощь оказана на месте.

Care International приостанавливает работу в Ираке

Международная гуманитарная организация Care International заявила, что приостанавливает работу в Ираке после того, как в Багдаде была похищена Маргарет Хасан, которая руководит деятельностью этой гуманитарной организации в Ираке. Катарский телеканал "Аль-Джазира" ранее показал интервью с Тасином Али Хасаном — мужем захваченной, который рассказал, что супруги похитились с офисом ее организации. Две машины заминировали автомобиль Маргарет Хасан, похитители выскочили из кабины водителя и уехали с ней в неизвестном направлении. Маргарет Хасан родилась в Ирландии, замужем за иракцем и живет в стране уже 30 лет. Она руководит деятельностью гуманитарной организации Care International в Ираке. Британский премьер-министр Тони Блэр осудил это похищение и заявил, что правительство страны "сделает все возможное", чтобы помочь своей соотечественнице. "Я думаю, что это показатель того, с кем нам приходится бороться — то, что они готовы похищать таких людей", — сказал он.

Выборы в США: в ход пошли прививки

Нехватка в США вакцин против гриппа превратилась в фактор предвыборной борьбы между кандидатами в президенты демократом Джоном Керри и республиканцем Джорджем Бушем. Каждый год в США в среднем умирают от гриппа 36 тыс. человек. Как заметила газета "Лос-Анджелес таймс", если в этом году из-за дефицита антигриппозной вакцины умрет хотя бы на одну десятую больше, то число жертв превысит число убитых 11 сентября 2001 года. Серьезной вспышки гриппа пока еще нет, но тысячи пожилых людей, принадлежащих к одной из главных групп риска, нервничают и выстраиваются в очереди за прививками. Министр здравоохранения США Томми Томпсон призвал стариков не волноваться раньше времени. "Сезон гриппа еще не начался", — заметил он, а на следующий день объявил, что к январю страна получит еще 2,6 млн. доз вакцины от ее производителя Aventis Pasteur. Сенатор Керри начал атаку на этом фронте 5 октября, когда власти объявили о нехватке, и с тех пор повторяет нападки почти на каждом предвыборном митинге, хотя, как отметила "Вашингтон пост", не предлагает конкретной программы предотвращения будущих дефицитов. Когда сенатор высказал эти обвинения во время последнего телеслеса с Бушем, тот ответил, что в нехватке вакцин прежде всего виноваты судебные иски, которые отбили у фармацевтических компаний охоту ее производить. Буш обвинил Керри в том, что он голосовал в сенате против попыток обуздать эпидемию сужающих.

Новый китайский спутник будет контролировать треть поверхности Земли

Во вторник Китай запустил в космос новый спутник. Он будет собирать метеорологические данные, следить за температурой мирового океана, измерять солнечную и космическую радиацию, а также поможет отслеживать стихийные бедствия — ливни, песчаные бури, пожары.

У СОСЕДЕЙ

Вотум в тени Алганова,

или Как в польском сейме пытались свалить правительство Марек Бельки

Сейм предоставил вотум доверия правительству Марек Бельки. За его принятие проголосовали 234 депутата, против 218, никто не воздержался. Само обсуждение проходило довольно бурно. Оппозиция хотела перенести голосование по вотуму доверия до момента выявления материалов спецслужб, касающихся встречи самого богатого поляка Яна Кулякича с Владимиром Алгановым. Польский бизнесмен вроде бы сослался на встречу с президентом, который должен был облегчить россиянам приватизацию Гданьского нефтезавода. Президент отверг сообщение о том, что он давал полномочия Кулякичу, а он сам утверждает, что ничего такого не говорил. Депутаты оппозиции хотели выяснения этого дела еще до голосования.

Вообще-то дело это запутанное, наделало много шума в Польше и смущает в печати. Особенно после информации о якобы пятидесятилетней записке для тогдашнего министра госкапитализма, на которую сослался Ян Кулякич, а он сам утверждает, что ничего такого не говорил. Депутаты оппозиции хотели выяснения этого дела еще до голосования. Известно, что российский концерн "Лукойл" выступил как партнер фирмы "Ротч", которая получила исключительные права на переговоры по покупке Гданьского нефтеперерабатывающего комбината. Это было в апреле 2002 года. Россияне предложили 275 млн. долларов за 75%-ный пакет акций. Летом Веслав Кан-марек, тогда министр госкапитализма, говорил, что предложение "Лукойла" и "Ротча" заманчиво, но политически рискованно. Министр не уточнил, о каком риске идет речь. Но пошли слухи, что согласие на покупку 75% акций россиянами второго по величине нефтеперерабатывающего комбината в Польше будет зависеть не столько от министра, сколько от премьера и президента. Одновременно появились опасения, что "Лукойл" в Гданьске может привести к трагедии на польском рынке горючего и многомиллионным потерям в самом Орлене. Эти аргументы звучали для правительства настолько убедительно, что оно дало возможность отечественному ПНК "Орлен" стартовать в тендере на покупку гданьского нефтеперерабатывающего комбината. Корректировка программы привела к тому, что "Ротч" отказался от российского партнера, заменив его на ПНК "Орлен". Сейчас всем этим занимаются соответствующие службы. Используя это, оппозиция и пыталась свалить правительство. Премьер Марек Белька определил действия оппозиции во время дебатов по вотуму доверия как попытку дестабилизации государства. При этом он заверил, что все материалы, связанные со встречей Кулякича с Алгановым

литического класса, который в своем большинстве, хотя и имеет минимальную общественную поддержку, выше ставит сохранение в своих руках власти и укрывание любой ценой компрометирующей деятельности, нежели благо государства и его оздоровление. А это могут принести только проведенные как можно скорее выборы и создание нового стабильного политического уклада, пишет комментатор "Жепополитой". "Оппозиции не удалось ни свергнуть правительство, ни перенести голосование по вотуму доверия кабинету Бельки. Но она довела дело до авантюры, предлогом которой было выяснение обстоятельств встречи Кулякича с Алгановым", — пишет Рафал Калукун в "Газете wyborczej". По его мнению, партии, готовящиеся к принятию власти в стране, сделали попытку дестабилизации путем главных органов государства. Главенствующую роль в этом сыграли, в частности, Роман Гер-

Эхо белорусского референдума

Политический фурункул Европы

Германская газета "Лаузитцер рундschau" пишет:

"Никого не удивляет, что некий Лукашенко добился от своих белорусов некой лицензии на долгую жизнь в качестве диктатора. Да и на Западе это мало кого интересует. Несмотря на то, что Беларусь является самой западной частью бывшего Советского Союза и обладает населением численностью в добрые 10 миллионов человек, западные средства массовой информации ее упоминают редко. А ведь эта страна является политическим фурункул для всей Европы и потенциальным источником инфекции для всего континента."

Да и для соседней России и ее президента Путина, тоже полумывающего об изменении Конституции, Беларусь является плохим примером. ЕС уже предпринимал робкие попытки изолировать режим в Минске. Серьезных же изменений может добиться только Россия, от которой зависит Лукашенко. Так что действующая стратегия правительства западных стран заключается в том, чтобы в диалоге с Москвой указать на проблемы, связанные с диктатурой в Беларуси. Правительство Германии к этому не готово. Оно, как и в случае с чеченской войной, надеется, что конфликт урегулируется сам собой.

Театр манипуляций

Австрийская газета "Прессе" в комментарии на эту же тему высказывает такое мнение:

"Президент Лукашенко в очередной раз продемонстрировал, что ему абсолютно безразлично, что западный мир думает о его абсурдных инсценировках. Реппет Лукашенко примитивен: он просто отрицает очевидные факты, зарегистрированные наблюдателями в его театре манипуляций. Но что можно пожелать в XXI веке с политиком, который создает свою собственную реальность, который не служит своему народу, а требует от населения рабского подчинения и которому даже нравится находиться в положении изгой? Западный мир не знает ответа на этот вопрос. А когда миллионы белорусов, судя по всему, еще долгое время придется прозябать в авторитарическом рабстве?"

«Внуки Сталина» на границе ЕС

Испанская "Панс" называет белорусский референдум "фарсом, который Европа и остальной мир не должны были допустить". "И теперь этот фарс превращается в трагедию, чреватую настоящими проблемами для Европы, которая должна сказать "нет" этому внуку Сталина", — призывает газета.

Президент Лукашенко, считает газету, "видит свое спасение в союзе с Россией". "Но когда Москва смотрит в белорусское зеркало, она видит свое отраже-

Эдуард АГУНОВИЧ:

«Сёлетняе Свята беларускага пісьменства — гэта прафанацыя нацыянальнай культуры»

17 кастрычніка сярод іншай прапагандыскай прадукцыі на Беларускім тэлебачанні круцілі ролик пра росквіт нацыянальнай культуры. Зрэшты, звычайная агітка, зробленая пад канкрэтную падазю (ведаем мы, які ў нас росквіт!), але некаторыя меркаванні, якімі быў агуцены відэараз, падаліся мне не пазбаўленымі сэнсу. Напрыклад, тое, што Дні беларускага пісьменства сталі чынікам не толькі культурніцкага, але і эканамічнага развіцця мясцін, дзе яны ладзіцца. Зразумела, калі ўзяць ад кожнага, з усяй краіны, а падаць аднаму, канкрэтнаму гораду, — дык яму будзе добра. Але я вітаю ўжо сам факт усведамлення ўладаю той акалічнасці, што культура пры разумным да яе стаўленні можа быць не цяжарам для эканомікі, а прыбытковым прадпрыемствам. Іншая рэч, наколькі эфектыўна скарыстоўваюцца ў рэзніцэ сродкі на культуру, выдаткаваныя з нацыянальнага бюджэту. Пра гэта і пра іншае наша асаворка з Эдуардам Агуновічам, мастаком-графікам і экспазіцыянерам.

— Эдуард Канстанцінавіч, адкрыўшы для наведальніцкіх алрэстаўранав і рэканструаванай часткі Гомельскага палаца Румянцавых-Паскевічаў падчас сёлетніх Дзён беларускага пісьменства стала падзей не гадарскага ці рэгіянальнага, але нацыянальнага маштабу. Да гэтай працы Вы мелі непасрэднае дачыненне. Вы задаволены вынікамі?

— Адносна. Над праектам прыстасавання палаца пад музей я працую некалькі год. І музей там, скажу я вам, можа быць шыкоўным. У ягоных фондах — больш за 80 тысяч алінак праметаў архалогіі, нумізматыкі — больш за 9 тысяч, ёсць этнаграфія, народнае мастацтва, ікананіс, прыстойная калекцыя жывапісу, графікі, скульптуры. Я прапанаваў мясцоваму кіраўніцтву канцэпцыю музейнай экспазіцыі, якая дазваляла адлюстроўваць усю гісторыю Палесся ад з'яўлення на гэтай зямлі чалавека да нашых дзён — увесць цывілізацыйны шэраг. Ад пачатку гэта была мая прыватная ініцыятыва, але потым я прапанаваў на дзяржаўную замову.

Гомельшчына. Прыдняпроўскае Палесся — гэта мая радзіма. Я родам з Рэчыцы. Для роднага горада я спланавалі капіталі-помнік у гонар Святой Еўфрасіні Полацкай, а вось для Гомеля вырашыў распрацаваць канцэпцыю музея.

Летась, калі Гомельшчыне прызначылі прымаць Свята пісьменства, мясцовая ўлада нарэшце звярнула на мою працу ўвагу, я афіцыйна стаў галоўным распрацоўшчыкам, кіраўніком праекта. Мне нават сталі прысваіваць. Моцна прыстэсавалі. Маўляў, рабі чутэй, час падпіскае. Але чым бліжэй да рэалізацыі маёй ідэі, тым меней у ёй заставалася майго.

— У чым гэта выявілася?

— На рэстаўрацыю і рэканструкцыю мелі выдаткаваць немалыя грошы. Іх павіны было хапіць на тое, каб адрабіць будую пражосці. У яе сапраўдных формах. Але як дайшло да справы, пачалася "эканомія". Скажам, паркет было запланавана рабіць у ляскальных формах (як яно было пры гаспадарках — Румянцавых-Паскевічах), а зрабілі "шашакамі". Гэта самае простае і таннае, што можна сабе ўявіць. Закампілі і на Калоннай зале. Навукоўцы вызначылі, што калоны ад пачатку былі мармуровыя, і было запланавана аднавіць іх у гэтым каштоўным матэрыяле. Але ў выніку калоны зрабілі пафарбаванымі пад мармур, як у калатасных клубе. На мае пратэсты быў алкаш, што няма грошай...

— Вы не папакіліся, куды ж яны падзяліся?

— Я заважаюся. Дарэчы, мая праца як галоўнага распрацоўшчыка канцэпцыі і кіраўніка праекта была аплата толькі часткова. Чалавек з абласной адміністрацыі, прыстаўлены да аўтарскага калектыву ў якасці, так бы мовіць, заўхоза, старанна даглядаў і на, што ён тут вяжэцца, і ягонае прозвішча абавязкова мусіць быць у ганарарнай ведамасці, прычым — у першым радку. Гэта, дарэчы, з ягонай палачы паркет "шашакамі" і замест мармuru — камуфляж "пад мармур".

— Наколькі я разумею, у гэтай рабоце Вамі рухалі найперш патрыятызм, а ўжо потым матэрыяльны інтарэс?

— Так. На мою думку, роля беларускага Прыдняпроўя ў культурніцкай гісторыі Еўропы дагэтуль не асвясненая. Хрысціянства ішла на нашай зямлі з поўдня на поўнач, з Кіева ўверх па Дняпроў. У Прыдняпроўскім Палессі ў сярэднявеччы склаўся моцны асяродкі хрысціянства, хрысціянскае зместам, але з элементамі язычніцкай архаікі. Я маю падставы сцвярджаць, што менавіта тут наліска "Слова аб папку Ігравым", і ме-

Аб'ектыўны Полацк

У выдавецтве "Беларусь" выйшаў буйнафарматны фотальбом, прысвечаны Полацку. Аўтарам раскошна аздабленай, выкаскаснай у наліграфічным сэнсе кнігі з'яўляюцца два палачаніны — фатограф Эрнст Цейдэрзкі і краязнаўца Іван Каліноўскі.

Новому альбому нахваланна стаць бібліяграфічнай рэдакцыя, бо яго нахвалілі сціплы — усяго 3000 асобнікаў. Папірыдзі альбому — шмат год збіраў вылікі дакументальных матэрыялаў аб крывавых падзеях лета і восені 1941 года, калі немцы-фашысцкія акупанты гвалтоўна сагналі віцебскіх яўрэяў у гэта, створана на невялікай тэрыторыі ўзбярэжжа Заходняй Дзвіны, і металічныя знішчылі амаль усіх гэтых няшчасных — старых, жанчын, дзяцей. Доўгі час трагедыя яўрэйскага народа замоўчвалася савецкай прапагандай, месцы масавага знішчэння беларускіх яўрэяў заставаліся неведомымі, і толькі сам беларускі народ захаваў у памяці страшныя старонкі ў жыцці мясцовых яўрэяў, якія здавалі быць сваімі на нашай зямлі.

Праўда пра віцебскае гэта

"Хроніка страшных дзён. Трагедыя віцебскага гэта". Так называецца кніга, толкі і што вылучае Віцебскі абласны друкарня.

Аўтары — гісторык Міхал Рукін і журналіст Аркадз Шулман — шмат год збіраў вылікі дакументальных матэрыялаў аб крывавых падзеях лета і восені 1941 года, калі немцы-фашысцкія акупанты гвалтоўна сагналі віцебскіх яўрэяў у гэта, створана на невялікай тэрыторыі ўзбярэжжа Заходняй Дзвіны, і металічныя знішчылі амаль усіх гэтых няшчасных — старых, жанчын, дзяцей. Доўгі час трагедыя яўрэйскага народа замоўчвалася савецкай прапагандай, месцы масавага знішчэння беларускіх яўрэяў заставаліся неведомымі, і толькі сам беларускі народ захаваў у памяці страшныя старонкі ў жыцці мясцовых яўрэяў, якія здавалі быць сваімі на нашай зямлі.

Да пачатку вайны ў Віцебску

Сяргей БУТКЕВІЧ.

БЫВАЕ І ТАКОЕ

Японский фермер угощает свиней вином

По древней традиции, молодые девушки в народных платьях дают виноград босым ногам почему-то под баварскими мелодиями. Гости угощаются вином нового урожая. Затоки говорят, что оно похоже на калифорнийское — такое же легкое, бодря-

Совершенно ограбление века

В Японии совершенно крупнее за последние 10 лет ограбление. Как сообщает ИТАР-ТАСС, вооруженные налетчики захватили 524 миллиона иен наличными (почти 4,8 миллиона долларов) и скрылись. Вечером на склад инкассаторской службы транспортной компании "Тобу" в поселке Минами-Канаи в префектуре Тотиги к се-

вотные, покрывавая, напергонки устремляются к бутылке. Крепкий сон после вина дает нежное "мраморное" мясо. Угоститься этим деликатесом приезжают даже столичные гурманы, сообщает НТВ.

Ученые обнаружили людей с даром «лжевидения»

Людей с уникальной способностью безошибочно определять жест человека или нет, обнаружили ученые Университета Сан-Франциско. Как сообщает ИТАР-ТАСС, опытным путем они установили, что у небольшого количества людей — 0,002 процента населения земли — есть невероятная способность "чувствовать" ложь.

Приним эффективность определения ими лжи превосходит самые современные детекторы, которые сейчас широко используются спецслужбами и даже судами. Технические средства выявляют обман с уровнем достоверности в 70 процентов. По данным

американских исследователей, у людей, с врожденным даром к "лжевидению", этот процент выше. Каким образом эти уникамы выявляют обман, пока установить не удалось. Возможно, это делается как по выражению лица, жестам, общему поведению, так и признакам, относящимся к подоснованию. Способность к "лжевидению" сохраняется и при работе с видеозаписями. Отделы безопасности крупнейших банков и компаний, а также спецслужбы уже заинтересовались этими работами Университета Сан-Франциско.

праживала 180 тысяч чалавек, з іх калі 38 тысяч былі яўрэямі. Аб маштабах трагедыі віцебскага гэта сведчыць тое, што ў час вывалення горада ў 1944 годзе сярод тых, што заставілі ў жыццях і сустрэлі вайну-вызвалення (а такіх аказалася крыху больш за 100), не было аніводнага яўрэя...

